

raad des vredes, als het verbondshoofd van Zijn volk en Zijne gemeente Zich stelde, en als zoodanig in hen verlustigde en een welgevallen had.

Het is dan de Zoon van God, Die „ons van Gode wijsheid geworden is,” Die hier in deze woorden spreekt, En nu gezien hebbende wie de Persoon is, die hier spreekt, mogen wij onze ooren te meer openen en luisteren, wat die genadige Persoon spreekt. — Wat zegt Hij ? — „Ik doe wandelen op den weg der gerechtigheid, in het midden van de paden des rechts, opdat ik Mijnen liefhebbers doe beërven dat bestendig is, en Ik zal hunne schat kameren vervullen.”

I.

Het verbonds-Hoofd Zijner kerk komt hier voor, als leidende Zijn volk : „Ik doe wandelen,” gelijk de goede Herder, die voor Zijne schapen gaat en stap voor stap leidt. Wij kunnen geen enkelen stap buiten Hem ; alleen voor zoo ver het Hem behaagt, ons stap voor stap en voet voor voet in den weg des eeuwigen levens te leiden, voor zoo ver zullen wij wijsheid, sterkte of kracht hebben, daarop te wandelen.

„Ik doe wandelen op den weg der gerechtigheid.” Deze woorden zijn toepasselijk op Zijn gezegend werk in de ziel, waardoor Hij elk en eenen iegelijk, dien het Hem behaagt levend te maken tot een eeuwig leven, „doet wandelen in den weg der gerechtigheid.” Wij willen met Gods zegen zien, hoe Hij hen leidt en waarin Hii hen leidt.

1. Laat ons beginnen dáár, waar Zijn werk in de ziel aanvangt, want ook, bij het eerste begin van Zijn werk aan het harte is het in vollen nadruk waarheid, dat Hij „wandelen doet op den weg der gerechtigheid.” En hoe doet Hij in het eerst op den weg der gerechtigheid wandelen ? — Door de rechtvaardigheid van Gods heilige wet open te leggen, en zoo de ziel bij de wet in te leiden. Hij leidt de. ziel in den „weg der gerechtigheid,” welke weg van nauwgezette onfeilbare gerechtigheid in de wet is. Want de wet vordert volmaaktheid ; de wet eischt eene onveranderlijke, eene gewisse gehoorzaamheid, „het gebod is zeer wijd,” en neemt kennis van elke gedachte des harten, van ieder woord, dat uit den mond gaat, van elke verrichting des levens. Zoo lang deze wet niet anders dan in de bloote letter gezien wordt, — zoolang als zij op twee steenen tafelen geschreven staat, werkt zij niets uit ; wij leven, gelijk de Apostel zegt („want zonder de wet, zoo leefde ik eertijds”), dat is : wij zijn der wet nog niet gedood, door haar nog niet schuldig verklaard, nog niet gevonnisd, dat ons aan de voeten van God zou doen nedervallen, en Zijne barmhertigheid zoeken. Maar de weg, waarop Jezus, als de „Wijsheid”

van Zijn volk, hen leidt, is, hen eerst te voeren tot de gerechtigheid van de wet. Hij zegt : „**Ik** doe wandelen op den weg der gerechtigheid ;” dat is : Hij leidt hen tot de wet door aan hunne verbaasde gemoederen te ontdekken hare lengte **en** breedte, hoogte en diepte, hare heilige eischen, hare eeuwige kracht, haren ontzaglijken vloek, hare verslindende vlammen. **Zoo** leidt Hij hen op dezen „**weg** der gerechtigheid.” Hij geeft hun hare nauwgezette, gewisse gerechtigheid aan het hart en de consciëntie te verstaan, en toont hun dat zij schuldig zijn, en nochtans onbekwaam, om te doen, hetgeen de **wet** vordert.

Dit werk der ziel gaat echter, in alle gevallen, niet tot de zelfde diepte van overtuiging. Het gaat niet altijd met de **zelfde** verschrikkingen gepaard ; ook wordt de ziel, onder de toepassing dezer rechtvaardige wet aan de consciëntie, niet altijd in dezelfde diepte van **angst** en droefheid gedompeld. Wij kunnen desaangaande geen geregeld pad **afteekenen** ; wij vermogen niet te zeggen, dat de overtuigingen **zoo** diep moeten **gaan**, of dat zij **zoo** lang moeten duren. Maar dit kunnen wij er van zeggen : — zij moet **zoo diep** gaan, **dat zij** tot den grond toe vernederen, en **zoo lang** moet ze duren, dat het werk der overtuiging op eene volmaakte wijze geschied zij : maar hoe diep en hoe lang, moeten wij aan de onfeilbare wijsheid van God **overlaten**. Deze bevinding moet in elke levend gemaakte ziel gewrocht zijn : — „**alle** mond zij gestopt en de **geheele** wereld voor God verdoemelijk.” Als de mond niet gestopt is, als de ziel niet verdoemelijk voor God is **geworpen**, als alle hoop niet is afgesneden, als alle **rietstaven** niet ontvallen zijn, als alle kleed der gerechtigheid niet als vuile voddren weggeworpen is, dan heeft de wet zijn werk nog niet voleindigd ; en zij moet hare uitgestrektheid uitbreiden, hare wijdheid met dieper wortelen in het hart schieten totdat dat werk volkomen verricht zij. Wij kunnen dit met een natuurlijk zinnebeeld ophelderen, Wij moeten allen sterven ; het vonnis, dat van Adam begonnen is, moet aan elk en **eenen iegelijk** van ons volbracht worden, maar geschiedt zijne uitvoering aan allen op dezelfde wijze ? Sommigen worden afgesneden, door eene woedende koorts.; anderen kwijnen langzamerhand weg, door eene uitterende **ziekte** ; deze sukkelten reeds jaren lang, voor dat het graf hun stof bergt : genen worden afgesneden in weinige dagen **tijds**. Maar toch, zij allen **sterven**, **zij** worden allen naar dezelfde plaats gebracht, eene enge doodkist is hun aller huis in het kille graf. **Zoo** is het met de werkingen der wet op eene **levend-gemaakte** consciëntie. Al de vaten der barmhartigheid moeten der wet gedood worden, allen moeten daar gebracht worden,

dat **zij** noch **hoop**, noch hulp, noch vermogens hebben; maar de juiste manier aan te wijzen, of de eenvormige wijze vast te bepalen, hoe ieder levendgemaakte ziel dezen dood te ondergaan heeft, dat kunnen wij niet. Gelijk de Apostel spreekt : „**wij** hadden in ons **zelve** het vonnis des doods;” maar wij kunnen niet **zegg**en, hoe scherp dat vonnis des doods zijn moet, noch hoe lang het stand grijpt. Ik ben altijd begeeriger te weten, tot welke plek de ziel gebracht is, dan den weg te kennen, langs welchen zij derwaarts gekomen is. Het groote voorwerp der beschouwing is niet **zoo** zeer de zaak zelve, als wel derzelve uitwerking; niet **zoo** zeer de boom, als wel de vrucht, die de boom voortbrengt. Zien wij eene ziel tot een niet vernederd, verootmoedigd in het stof des doods, al hare hoop en sterkte afgesneden, en niets bezittende en niets zijnde dan een massa zonden en acbulden -wanneer dat wezenlijk en bevindelijk gevoeld wordt — zullen wij dan dat werk in **twijfel** trekken, enkel en alleen, omdat het pad niet gegaan is naar onzen bepaalden regel en overleg, en **zoo** niet met dien bijzonderen weg overeenkomt, waar langs het God behaagde sommigen onzer te leiden?

Jezus dan doet Zijn volk „wandelen op den weg der gerechtigheid,” door hen eerst, door des **Geestes** onderwijzing, tot eene kennis van de geestelijkheid en de eischen van Zijne heilige nauwgezette en **veroordeelende** wet te leiden.

2. -Maar deze gerechtigheid zal nooit door het schepsel uitgewerkt worden. Niets minder dan eene volmaakte, onverbreekbare gehoorzaamheid kan aan hare eischen **voldoen**. En daarom leidt ook de **WIJSHEID** in den weg der gerechtigheid, door de ziel te brengen tot de **bevindelijke kennis** van **Hem**, Die de gehoorzaamheid der wet vervuld heeft, Die eene volmaakte gerechtigheid heeft aangebracht, En gelijk Hij, en **Hij** alleen, de ziel stap voor stap kan leiden tot de lengte, en de breedte, en de diepte, en de **hoogte** der wet, **zoo** **vermag** Hij, en ook **Hij alleen**, de ziel te voeren tot de lengte, en de breedte, en de diepte, en de **hoogte** van Zijne eigene heerlijke gerechtigheid ; want **Hij** zegt: „Ik doe wandelen op den weg der gerechtigheid.” En hoe doet hij dat ? Hoe leidt **Hij** **zoo** de ziel? Door een verborgen licht in de ziel te werpen, opdat zij zou zien, **wat** het **Woord** van God ontdekt heeft, en door eene verborgene kracht in het hart uit te storten, waardoor het geloof in **staat** gesteld wordt, om datgens, **waf** God bekend gemaakt heeft, aan te nemen, vast te houden en daarop te vertrouwen. Het lezen van **Gods** **Woord** zal ons eeuwig nutteloos **Zijn**, tenzij dat **Woord** levend en lichtend aan **onze zielen** gemaakt zij ; en daarom brengt het ons niets geen voordeel aan, **zoo** wij bloot in **Gods** **Woord** lezen : „Dit zal Zijn naam zijn, waarmee men **Hem** zal noemen: de **HEERE**, onze gerechtigheid;” maar **wanneer** het **Jehova** de **Heilige** **Geest** behaagt, — Wiens

verbondsbediening en werk het is de dingen uit Jezus te nemen, en **die** aan het hart te openbaren, — een verborgen **en** gezegend licht uit te storten op deze Schriftuurplaats, die van Jezus spreekt als Dien **grooten** Vervuller der wet, als hebbende **eene** heerlijke gerechtigheid te weeg gebracht, en voleindigd het werk, dat de Vader **Hem te doen gegeven** had — wanneer **het Hem behaagt** een gezegend en verborgen licht over deze Schrift te verspreiden en mag het geloof op dit oogenblik opstaan en krachtig in het hart worden, om aan te nemen, te **gelooven**, te omhelzen, vast te houden en **te** pleiten op datgene, wat Hij **zoo** in de letter des **Woords** ontdekt heeft — dan leidt Hij, door zijne eigene overredende kracht, de ziel **,op** den weg der gerechtigheid.” En o ! hoe wonderlijk is het — dat God zulk **eenen** weg heeft daargesteld, waarin Zijn volk gerechtvaardigd wordt, door de toegerekende gerechtigheid van **eenen** Anderen! Het zal in eeuwigheid een wonder blijven ; het zal het onderwerp van de Hosanna's der gezaligden, door de tallooze eeuwen zijn ; al bun eindig verstand zal zich uitputten, met deze verborgenheid der wijsheid, der liefde en der kracht te beschouwen, Ja zelfs, de Engelen, die **zoo** veel voortreffelijker in wijsheid zijn dan de menschen, worden voorgesteld, als **,begeerig** zijnde, deze dingen in te zien ; van daar dan ook dat, toen de Verbondsark gemaakt was, en de **genadestoel** boven de tafelen was, die daarin **waren** gesteld, toen werden de serafims gemaakt,- als nederziende op dezen gouden genadezetel, voorstellende, hoe de hoogte, de breedte, de lengte en de diepte van deze verborgenheden zelf de vermogens der Engelen te boven gingen.”

Maar hij doet de ziel **,wandelen op** den weg der gerechtigheid.” Het is niet een bloot **,gaan** rondom **Zion**, hare torens tellende,” het zegt niet zooveel, als wanneer ik rondom een **paleis wandel en de eenstemmige schikking des gebouws bewonder; neen, maar** het zegt, **daar heen** geleid te worden — dat persoonlijk te ondervinden, daar een onschatbaar verkeer mede- te hebben, daarvan de aangenaamheid te smaken. Dit is het, wat de ziel lieflijk verzadigt, en ook niets minder dan **dit kan haar voldoen. Voor en alleer** zii, die een verzoek aan den Koning hebben, in zijne **tegenwoordigheid** worden toegelaten, zijn er voorkamers en velen zalen door te gaan, **zoo** dat hij, die tot het **inwendige van het paleis** gebracht is, **stap voor stap en kamer voor kamer tot in de tegenwoordigheid des Konings geleid is. Vele arme twijfelende en vreesachtige zielen hebben hunne voeten, als het ware, maar even over den drempel gezet, en misschien zien zij anderen voor zich in de tegenwoordigheid des Konings ingeleid; en wanneer de kamerling de deuren opent zien zij een straaltje van het schitterende vertrek en mogelijk een flauw voorbij-**

snellend gezicht van den Koning, maar.. de deur wordt wederom gesloten, en hunne beurt is nog niet gekomen, Evenwel, hoe flauw ook het gezicht geweest zij, zij hebben toch **zoo** veel van den Koning en Zijne schoonheid gezien," dat het hunne harten overmeesterd heeft, en **zij** hijgende zijn naar den tijd, wanneer zij tot Hem zullen toegelaten worden. Wij lezen, die de Heere „eene deur der hope, in het dal van **Achor**, opende ;" even **zoo**, hebben Zijne lieve kinderen, voor dat zij in het rijke genot dezer dingen geleid worden, om den Koning van nabij te beschouwen en Zijne beminnelijkheid te bewonderen, hunne beurt af te wachten, den tijd te verbeiden, en zij worden stap voor stap geleid, voor en aler zij voor Zijne voeten kunnen nedervallen, die met hunne tranen kunnen natmaken, met de haren huns hoofds afdrogen en Hem noemen, als hun ALLES *in allen*.

Eindelijk : wanneer de Heere door Zijnen Geest in de ziel werkt, **dan** plant Hij haar zuiverheid en Goddelijke oprechtheid in en **zoo** er **geene** geheelheid en Goddelijke oprechtheid in het hart is, diens menschen Gosdienst is tot in den wortel ondeugend en niets waard. Maar deze zijn niet in de uitwerkselen der natuur, want „**het** hart des menschen is **bedriegelijk**, meer dan **eenig** ding, ja doodelijk." Jezus doet Zijn volk „**op den** weg der gerechtigheid wandelen," door dezen geest van oprechtheid, den geest van onnoozelheid en Goddelijke oprechtheid in hen te planten. Hij maakt hen dus niet alleen uitwendig rechtvaardig, door de toerekening **Zijner** heerlijke gerechtigheid, maar Hij maakt ze inwendig ook rechtvaardig, door hen van eene rechtvaardige natuur mede te **deelen**. „**Des** konings dochter is geheel verheerlijkt inwendig; hare **kleeding** is van gouden borduursel." Hier hebben **wij** die dubbele gerechtigheid. Het „**kleed** van gouden borduursel" is de uitwendige mantel der gerechtigheid, die Jezus op aarde gewrocht en op Golgotha voleindigd heeft ; en zij is „**verheerlijkt** inwendig," uit kracht der inplanting van een grondbeginsel der oprechtheid, zuiverheid, Goddelijke vrees en die, „**heiligmaking**, zonder welke niemand den Heere zien zal." Hij doet de ziel „**wandelen op** den weg der **gerechtigheid**," door baar oprecht en overdeeld te maken voor Hem, **voor zich zelve**, voor de kerk en voor de wereld. Hij maakt ons oprecht in onze gebeden, oprecht in de onderzoekingen **Zijns** **Woords**, oprecht in onzen omgang met Zijne gekochten, oprecht in de woorden, die wij spreken, oprecht in de daden die **wij** **dagelijksch** te verrichten hebben, oprecht in al de onderscheidene betrekkingen des levens, oprecht voor Hem, Hem beschouwende als Dien, „Die de harten onderzoekt en de nieren **beproeft**."

Op deze onderscheidene wijzen, doet de wijsheid — (dat is, de Zoon van God ; „Die ons van **Gode wijsheid** geworden is," **als** het verbonds-Hoofd van Zijne kerk en Zijn volk) — „**wandelen op** den weg der gerechtigheid."

II.

„Ik doe **wandelen** op den weg der gerechtigheid, *in het midden van de paden des rechts.*” Die, welke ik tot hiertoe u **melde**, zijn niet **de eenige** lessen welke Jezus te onderwijzen heeft. Daar zijn er die **meenen**, dat al de onderwijzingen des **Geestes**, vertroostende **leeringen** zijn. Maar dit is **eene** misvatting. — „**Welgelukzalig** is de man, wien Gij **tuchtigt**, en leert uit Uwe wet.” Van dit tuchtigend, bestraffend en kastijgend werk schijnt de **Heere** te spreken, in deze woorden : „**Ik doe wandelen . . .** in het midden van de paden des rechts.” Waar Hij ook het werk der genade in de ziel aanvangt, daar vestigt Hij een hof des gerichts op. Zijn stedehouder is : de **vreeze Gods**, wonende in **eene** teedere consciëntie. Deze **vreeze Gods**, dus ingeplant zijnde, wordt „**eene** fontein des levens, om af te wijken van de **strikken** des doodſ :” en, door de kracht van **deze vreeze** des **Heeren** in **eene teedere** Consciëntie, doet Jezus ons wandelen, „**in het midden van de paden des rechts.**”

Maar er kunnen zijn; die zeggen : „**Hoe** is het, dat hij spreekt van „**den** weg der gerechtigheid,” in het enkelvoudige ; en van „**de** paden des rechts,” in het meervoudige? — is er dan slechts **één** weg der gerechtigheid, en zijn **er** vele paden des rechts ? Het is **zoo**, daar is maar **één** „**weg** der gerechtigheid,” (de andere, waarvan ik hier voor **gewaagde**, zijn, of toebereidende tot- of uitvloeiende van dien weg) — dat is de weg, waardoor Hij zondaren rechtvaardigt door de toerekening van Zijne heerlijke gerechtigheid ; maar daar zijn eene menigte „**paden** des rechts,” — dat is : daar zijn onderscheidene en verschillende **bedeelingen** des gezegenden **Geestes** aan de ziel, waardoor Hij Zich van tijd tot tijd openbaart **en** handelt, „**als** een Geest **des oordeels** en een **Geest** der uitbranding,” op verschillende wijze leidt Hij de ziel tot de kennis van zich zelve, en Hij gebruikt onderscheidene middelen tot het kastijden en straffen van **Gods** kinderen, voor hunnen hoogmoed en hunne ongerechtigheid, En deze wegen en paden zijn veelvoudig, **hoe-**wel zij allen zich in **ééne**n weg vereenigen.

Onze tekst zegt, dat Hij Zijn volk doet wandelen „in het midden van de paden des rechts.” Niet ter zijden, of op de zoomen daarvan, maar in het midden dier paden, en derhalve wordt hier geen kromwandelen **voorgesteld**. Hij doet hen wandelen „**in het midden**” dezer **paden**, te **kennen** gevende : dat Hij hen van tijd tot tijd in dit, en dan weder **in dat** pad leidt.

1. Deze „**paden** des rechts” zijn daar, wanneer hij met Zijn heilig oog het hart onderzoekt, en de **verborgene** werkingen daarvan aan het licht brengt. De natuur brengt geduriglijk iets van den bodem van een bedrieglijk hart op, dat in rechtstreeksche tegen-

stelling is met het Woord en het werk **van God** ; en die huichelachtige en bedriegelijke natuur bemantelt en vermomt **geduriglijk** dat gene, wat zij in het geheim te voorschijn brengt. Bij voorbeeld : **zij** openbaart zich in trotschheid, en noemt **dat geloof**; zij doet zich voor in een ijdel vertrouwen, en bestempelt dat als **eene** goede hope door genade; zij zoekt, onder verscheidene voorwendsels de luiheid, de zorgeloosheid en de inwilliging des vleesches te bedekken, en spreekt dan luide van de hulpeloosheid en het onvermogen van het schepsel. En **zoo** weet de listige natuur geduriglijk sommige harer verdorvenheden te bemantelen en onder valsche benamingen te bedekken, gelijk een potscherf bedekt is met het **schuim** van het zilver. Maar wanneer God **Zijn** volk „in het midden van de paden des **recht's** leidt, dan **ontdekt** en openbaart Hij de onderscheidene bedriegerijen der natuur en noemt de dingen bij hunne rechte **namen**. Hoe zijn sommigen onzer verstrikt geweest in **verwaandheid**, en wisten bij tijden niet dat het verwaandheid was — hoe zijn wij gegaan boven onze bevinding, en zijn de onderwijzingen **Gods** in **onze** zielen vooruit geloopt! Dit is trotschheid, verwaandheid. Hetzij dan op welk **eenen** grond wij staan, indien God Zelf er ons niet met Zijne-hand op **nederstelde**, dan is het verwaandheid. Velen van **Gods** volk zijn in hare strikken verward. Zij zijn, op het voorbeeld van anderen, ter zijde afgetrokken, Zij vertoonen zich niet in hun wezenlijk karakter; bijzonderlijk, wanneer zij tot eene gemeente behooren, waarin vele verwaandheid heerscht ; bijzonderlijk, wanneer zij opgaan onder **eenen** prediker, die niets dan verwaandheid, met elk woord dat hij spreekt, voortbrengt. „Kwade samensprekingen bederven goede zeden,” en **zoo** gaan zij met rassche scheden tot het bedrog der vermetelheid, dikwijls hunnen weg aanmerkende, als wandelden zij in den **geloove**. Maar wanneer God **Zijn** volk, door Zijne verborgene bestraffingen, in de **conciëntie** en door de innerlijke **tuchting** **Zijns** **Geestes** in het hart, „in het midden van de paden des rechts” doet wandelen, dan beteugelt en brengt Hij deze verwaandheid aan het licht. Verwaandheid is de zonde van Calvinisten ; eigengerechtigheid de zonde der Artinianen, en gelijk wij onze schichten afwerpen tegen Antinomiasche eigengerechtigheid, **zoo** mogen zij wel hunne pijlen tegen die, bij name aan ons **behoorende** zonde der vermetelheid, afschieten, Maar de Geest van God zal nimmer dezen geest der verwaandheid voeden noch over het hoofd zien. Hoe treffend heeft God dien gestraft ! Toen Uza de Arke **Gods** aanraakte, werd hij om **zijne** vermetelheid op de plaats geslagen, en stierf. Toen de lieden van **Beth-Semes** in de **Ark** des **Heeren** zagen, werden er meer dan vijftig duizend mannen, om hunne onverzaagde vermetelheid, door Jehova afgesneden. God heeft hen, die aan deze zonde schuldig waren, met de aller-

ontzaggelijkste proeven Zijne grandschap treffend bezocht ; en **dat** ook een kind van God daarin verstrikt kan zijn, blijkt duidelijk uit deze woorden van David: „Houd uwen knecht ook terug van trotechhede.” Maar wanneer God Zijn volk „**in** het midden van **de** paden des rechts” doet wandelen, dan ontdekt Hij deze verwaandheid, en straft ze „**met** de roede **Zijns** monds.” Hij tuchtigt de ziel zeer scherp, omdat zij zich in het gevaarlijk pad begeben heeft. **En van** alle geestelijke zonden — **dat is, zonden, die in** den geest bedreven worden — is er **geene**, die **zoo** diep in de consciëntie eens wedergeborenen insnijdt, dan deze; en wel, omdat hij zegt: „**zoo** ik mij op dit punt bedrieg, kan het dan met mij in alles geen bedrog zijn?” **Zoo** hij hier **den voet op valschen** grond gesteld had, waarom zal niet elke tred verkeerd geweest zijn? En wanneer hij daarom gestraft en getuchtigd **wordt over de** verwaandheid en trotschheid, waar hij onverhoeds in gekomen is, dan schijnt dat **eene mistroostende kleur over elk gedeelte van zijne bevinding te verspreiden — over het begin, midden en einde. Wanneer God dus Zijn volk „in** het midden van de paden des rechts” doet wandelen, dan zijn zij geoordeeld. Gelijk de Apostel Paulus spreekt: „want indien wij ons **zelven** oordeelen, **zoo** zouden wij niet geoordeeld worden. Maar als wij geoordeeld worden, **zoo** worden wij van den **Heere** getuchtigd opdat wij met de wereld **niet zouden veroordeeld worden.**”

2, **Zoo** is, ten tweeden, de **geveinsdheid** eene zonde, waaraan Gods volk veel schuldig staat. Niet, dat zij huichelaars zijn; daar is een hemelsbreed onderscheid tusschen eenen huichelaar, en door huichelarij te zijn aangevallen. In een bedriegelijk hart moet noodzakelijk ook huichelarij huisvesten ; maar een huichelaar is iemand, in wien de zonde heerscht en regeert. Daarom zijn Gods kinderen **geene** huichelaars; maar zij zijn menigmaal diep in die zonde verstrikt. Hebt gij nooit uw aangezicht veranderd? Hebt gij nimmer een heilig gelaat vertoond? Zijn er, door de **geveinsdheid** uws harten, nimmer, om de wille van anderen, **uitdrukkingen** uit uwen mond gegaan, waarvan gij op dat oogenblik niets in uwe harten gevoeldet? Hebt gij nooit reden tot zuchten en treuren gehad, omdat gij in het gezelschap van christelijke vrienden **zoo** huichelachtig gesproken hebt? Zij dan niet met **overleg**; de **geveinsdheid** kwam uit uwen mond, hetzij ge wildet of niet. Maar wanneer God Zijn volk „**in** het midden van de paden des rechts” doet wandelen, dan straft Hij dezen **snooden** geest in hen; Hij straft deze huichelarij, treft hen diep en kastijdt hen streng daarvoor.

3. En **alzo** is het ook, wanneer de ziel is afgeweken — wanneer zij door **eenigen** vuilen afgod is verstrikt geworden — gelijk de Apostel. zegt : „**vervallen** van de genade” — (dat is, niet

vervallen van zijne standplaats in de genade, maar van de oogenblikkelijke heerschappij en kracht der genade) — „**heb-bende boelen** om hoeren loon gehuurd” gelijk Efraïm — wanneer de **Heere** Zijne woorden van gramschap en verontwaardiging tegen hen, die **zoo** ver **van Hem** zijn afgeweken, ontdekt, dan **geeselt**, straft en kastijdt **Hij** de ziel.

Zoo leidt Hij dan „in het midden van de paden des rechts,” door een hof van rechtspleging in het **hart op** te richten en de ziel voor die rechtbank te verklagen ; niet met wraak, gelijk de doodschuldige gestraft **wordt**, maar gelijk een **ouder het kind**, dat den ganachen dag in luiheid en aëpëlzucht den tijd verkwist heeft des avonds terecht stelt, het bestraffende over **zijn** gedrag, en het misschien gestrengelijk kastijdt. Ach ! denkt niet hoog van uwe Godsdienst, wanneer **gij** „**deze** paden des rechts” niet kent, hoewel het zeer scherpe tuchtigen zijn, zijn zij nochtans zeer voordeelig.

111.

„Ik doe wandelen op den weg der gerechtigheid, in het midden van de paden des rechts : **opdat ik Mijnen liefhebbers doe beër-ven dat bestendig is, en Ik zal hunne schatkamers vervullen.**”

Hier zien wij dus, waarom Jezus, „doet wandelen in den weg der gerechtigheid,” waarom Hij leidt „in het midden van de paden des rechts ;” het is : opdat Hij hen, die Hem liefhebben, zou doen „**beërven dat bestendig is.**” De meeste **men-schen jagen** naar schaduwen. Eene benevelde, ingebeeldde Godsdienst in alles, wat de meeste belijders bezitten. En niets dan de inwendige onderwijzing van **God** den Heiligen Geest in de ziel, kan immer die schaduwen verbannen, en iets „**besten-digs**” in de plaats geven.

1. Maar wat is **bestendig**? — Het is iets stevigs, iets **gewich-tigs**, iets wezenlijks, iets krachtigs, iets eeuwigs. Het is iets, dat niet met den tijd verdwijnt en wegvliegt,-gelijk het kaf van den dorschvloer en de rook uit den oven. Het is iets, **dat** niet enkel en alleen in de gezichten van het verstand dobbert. Het is het krachtige, gevoelvolle, levende, bedauwende en gezegende Koninkrijk van God, met gezag in de ziel opgericht.

Maar hoe kan het zijn, dat God Zijn volk doet „**beërven** dat bestendig is,” door ze te doen „**wandelen** op den weg der gerechtigheid, in het midden van de paden des rechts ?” Weinige voorbeelden zullen ons dit duidelijk maken. Wanneer **Hij** hen eerst op den weg der gerechtigheid doet wandelen in het openen van **Zijne** heilige wet, dan drijft Hij **alle schaduwen** weg. **Wij** hadden opeengestapeld en te zamen vergaderd met **grooten** arbeid, kaf en hooi en **stroo** en stoppelen ; wij zijn dan dien man gelijk **geweest**, waarvan in de Heilige Schrift gezegd wordt dat „**hij** droomde

en zie ! hij at, maar, ontwaakt zijnde was zijne buik ledig ;” zoo droomden wij ons leven lang, ons geduriglijk voedende met schaduwen, met **eenen** naam van te leven, met eene vormelijke Godsdienst, met eene bloot uitwendige vertooning van Godzaligheid, tevreden met weinige instellingen en leeringen, **mee-**nende, dat dezen ons beschutten zouden in den dag der wrake **Gods**. Al deze waren schaduwen, van geen meerder bate, om onze zielen van den toekomenden toorn te bevrijden, dan de schaduwen eens **bergs** in den morgenzon dat kunnen doen. Maar toen de Heere ons begon te leiden „op den weg der gerechtigheid” verdwenen deze schaduwen, **Toen ‘was er** eenigszins behoefte aan de verkrijging van de gunst van God ; daar **was iets** noodig, waardoor de ziel die alles doordringende **Oogen**, die haar door en door beproefden, ontkomen kon ; en de ziel begon uit te zien naar iets „**bestendigs**,” had behoefte aan iets wezenlijks, moest in zich eene stem van den Heere **Zelfen hooren, eene** getuigenis Zijner eeuwige gunst en eene openbaring Zijner liefde hebben. Daar was behoefte aan iets *bestendigs*. De ziel begon te „**honger**en en te dorsten naar de gerechtigheid,” te hijgen en te verlangen naar de openbaring van Jezus liefde, en met alles, minder dan het werk en de getuigenis des Heiligen **Geestes**, was de ziel onvoldaan, niet **gerust, ja** het vermoeide haar. Wanneer „de mond gestopt, en de ziel verdoemelijk voor God” **gesteld** wordt, dan **heeft** zij behoefte aan vergeving, vrede, barmhartigheid, bloed en liefde ; met niets minder kan zij het doen, en daarna hijgt en verlangt zij met onuitsprekelijke zuchtigen. En wanneer Jezus Zijn volk „op den weg der gerechtigheid” doet wandelen, door hun Zijne heerlijke gerechtigheid bekend te maken, dan beginnen zij iets *bestendigs te erven*, waarnaar zij zoo verlangende waren, Onder de wet is er **geene** bestendigheid ; zij is slechts der ziel **eene** voorbereiding, om het bestendige te ontvangen ; zij ledigt de ziel, opdat zij vervuld zou worden ; zij kleedt de ziel uit, opdat zij gekleed zou worden ; de ziel wordt door haar gewond ; opdat zij genezen zou worden ; de ziel wordt door haar vernederd, om veel heerlijker verheven te worden. Maar wanneer Hij de ziel „op den weg der gerechtigheid” doet wandelen — dien wondervollen weg, waardoor de ziel door Zijne toegerekende gerechtigheid gerechtvaardigd wordt — dan is dat, opdat de ziel zou „**beërven** dat bestendig is ;” dat is : reeds hier op aarde aanvaardt zij die bestendige erfenis, door daarvan te genieten eene voorsmaak, daarvan te hebben het begin, de eerstelingen, de vroegrijke vruchten.

2. Verder: als Hij de ziel doet wandelen „in het midden van de paden des rechts,” — als Hij door de diepdringende bestraffingen en tuchtigingen Zijns **Geestes** de bloote ingebeelde **droomerijen**, waarin wij zoo dikwijls verstikt waren, aan het licht brengt, dan

maakt **Hij** de ziel verlangends naar Goddelijke onderwijzing. **Wanneer** Hij, bij voorbeeld, door het inwendig licht, dat Hij uwer ziel **mededeelde**, uwe trotschheid, die **gij** onder den **naam** van geloof schuil **hieldt**, aantoonde, toen ontstak **Hij** in uwe **ziel** een ernstig zuchten en roepen naar de **mededeeling** des Goddelijken geloofs aan uw harte. Door **die** valsche munt u **te ontnemen**, werd **gij** arm, maar daardoor werd uw hart toebereid **voor** den önvervalschten schat. **Zoo dat, als Hij u leidt** „in het midden van de paden des rechts” in het weg-nemen **der verwaandheid, doet** Hij u „**beërven** dat bestendig is,” door in uw hart op te wekken de verzuchtingen en **roe-pingen** naar het geloof, **en** het daarna mede te **deelen** en het krachtig in **uwe** zielen te storten; want „**het geloof is** een vaste grond der dingen, die men hoopt,” en daarom, hij, die geloof erft, beërft iets bestendigs, iets wezenlijks. Verder: toen Hij de geveinsdheid van uw vleeschelijk gemoed aan het licht bracht en **u** met schaamte en verwarring des aangezichts **bedekte**, omdat **gij zoo** verleid en verstrikt waart in **de vertoo-ning van een** huichelachtig gelaat, huichelachtige gedachten en veinzende woorden, toen trok Hij **eene** mismoedige kleur over al uwe Godsdienst; maar toen Hij dat deed, ontstak Hij **in** uwe ziel een zuchten, begeerten, **hijging** en verlangen naar Goddelijke oprechtheid en zuiverheid, Goddelijk ontzag, een **vreezen voor mis'eid** te worden, **een begeeren** om recht te zijn ; en dan, wanneer Hij in uwe ziel dien geest van oprecht-hed, geheelheid en Goddelijke vrees ingegeven had, deed Hij u „**beërven** dat bestendig is.” Daar is **iets** bestendigs in de oprechtheid ; daar is iets, **dat** kracht heeft, dat **wezenlijkheid**, leven, en van een zwaar gewicht is. wanneer de **Heere op-rechtheid** in **u** geeft. Eindelijk is het **zoo** ook, wanneer **gij** van Hem waart -afgeweken, **verward** met de afgoden, en uw hart in het **verborgen van** uwen God **afgezworven** 'was als toen uwe afgoden u ontnomen en uwe afwijkingen aan u ont-dekt werden, waardoor uwe ziel zuchtende en roepende gemaakt werd naar de openbaring van Hem, **Wien** uwe-ziel **beminde**, en **het** Hem behaagde, **het** licht **Zijns** aangezichts weder over u te verheffen, dan deed Hij u „**beërven** dat bestendig is.” O, welk een droom- en schaduwbeeld is **eene** bloote uitwendige belijdenis der Godsdienst! En welk een begoochelend **bedrog** is er in al het vermaak, dat de zonde aanbrengt! Hoe **naakt** en ontbloot, gewond, **walgelijk** en schuldig laat het de **ziel** voor God ! Wij hebben **zoo dikwijls** ons vermaak in de zonden **voor-gesteld**, maar wat hebben wij gevonden? — Alsem en **galle**:

„Hoe vleiend ook de taal moog zijn,
Haar vrucht is doodelijk venijn!”

Al hare schoonschijnende vermakelijkheden verdwijnen als rook, en laten niets dan **schuld en** schaamte **achter**. Maar wanneer God ook **onze** zielen in de zoete g_emeenschap met Hem **Zelven** leidde, als Hij onze **genegenheden** in **Hem** als het **eenigste** middenpunt deed eindigen, **als Hij onze** zielen deed smelten aan **Zijne** voeten, hoe **en** wanneer Hij ons **beweldadigde** met de **mededeeling** van Zijn eeuwig welbehagen en onderscheidende liefde, dan was daar **eene** bestendigheid, iets gewichtige in — dat was krachtig, dat was eene **voorsmaak** en de eerstelingen **eener** nimmer eindigende eeuwigheid.

Als Hij dus „**Zijnen liet hebbers** doet beërven dat bestendig is,” dan geeft Hij hun **eene** bestendige Godsdienst, iets **wezenlijks**, iets, dat **in** de **ziel** druipt uit dien hooggezegenden Zelve, **iets** dat uit **Hem** en uit de volheid van Zijn vriendelijk en beminnelijk hart komt, om hen verheugd en verblijd te maken, En ik geloof, dat **geene** levend⁸ ziel, met **eenige** mindere dingen dan die bestendigheid voldaan zal zijn. Ach! welk eene **vrees** heeft de **geloovige** van slechts „**den** naam te hebben, dat hij leeft ;” — om door huichelarij bemanteld ‘te zijn ! hoe bevreesd is hij van door de bedriegerij des satans misleid te worden, en **zoo** onder den toorn van God te sterven! **Hij** heeft behoefte aan iets **Hemelsch**, iets bovennatuurlijks, **iets**, dat door God **Zelven** in het hart gewrocht is. Hij **mag** zwak zijn **en** vol **twijfelingen**, laat **hem** vol **vreeze en bezet zijn** met bevingen, met zijne eigene vuile verdorvenheden vervuld wezen, en daarom treuren ; desniettegenstaande moet hij iets „bestendigs” hebben, hij moet iets vasts en wezenlijks hebben, iets, dat van God en *alleen* van God komt. Op de bloote waarheden of de meeningen van menschen, kan hij zich niet gerust stellen ; dat alles zijn schaduwen voor hem; hij heeft behoefte aan iets, dat de ziel tot de liefde van God kan optrekken, en haar vervullen met dien „vrede die de kennis te boven gaat.” Deze is bestendig. En de duivel ziet er **zoo** veel kwaad voor hem niet in, dat het hoofd **daarmede** vervuld **is**, **zoo** hij die wezenlijkheden maar uit het hart kan houden, Hij bekreunt er zich weinig om, welke uwe geloofsbelijdenis is, of waar gij u ter kerke begeeft, of wat de denkbeelden uws **hoofds** zijn ; het is tegen dat bestendige — het Koninkrijk van God — met liefde **en** **kracht** in de **ziel** heerschende — **dat** is het, wat de satan rechtstreeks aanvalt,

3. „Opdat Ik Mijnen liefhebbers doe beërven dat bestendig is, en **Ik zal hunne schatkamers vervullen.**” Deze schatkamers zijn de schatkamers des harten. Wij lezen, dat „**de goede mensch** brengt voort goede dingen uit den goeden schat des harten en de booze mensch brengt booze dingen voort uit den boozen schat des harten.” Wanneer dan de Heere belooft, dat Hij „**hunne schat-**

kameren vervullen" zal, dan bedoelt **Hij daarmede** hunne harten; dat **is dus**: Hij zal **hunne** harten met Zijne eigene gezegende **volheid** vervullen, En hoe vervult Hij die? Met de zoete openbaring van Hem **Zelven**. **Dat** vervult het harte en ook niets anders kan het vervullen. Alle dingen, behalve Jezus, en Die der ziel **ontdekt** en geopenbaard **zijn, laten** eene pijnlijke ledigheid. Alle verwachtingen, en gewaarwordingen, **en** begeerten, en hijgingen, en verlangen, **ja** al het hongeren en **dorsten naar** de gerechtigheid — die allen kunnen eene pijnlijke en knellende holligheid niet vervullen, Eene begeerte naar **spijs** is geen voedsel; de **dorst** ia nog geen verfrisschende drank, en het bloote hongeren en **dorsten naar** de gerechtigheid — schoon het leven **te** kennen geeft en een **aangenaam** bewijs is, dat God in uwe ziel werkt,-dat is **nog geen dadelijk** eten van **Jezus, als** het Brood, dat **uit** den Hemel nedergedaald is. Niet minder, dan Jezue in het hart, de hoop der heerlijkheid kan immer **eene** levende ziel verzaden. Doch wanneer **Hij** Zijne liefde uitstort, wanneer Hij Zich vervaardigt Zijne genadige tegenwoordigheid mede te **deelen**, wanneer Hij Zijn verzoenend bloed toepast, dan is het hart vervuld. Het behoeft niet meer, het is voldaan — rijkelijk, overvloedig voldaan. Het heeft alles wat het kan genieten, en alles wat het behoeft te genieten. En genoot zij dat altijd, zij zou **eenen** Hemel hier **beneden** hebben.

„**Ik** doe wandelen Op den weg der gerechtigheid, in het midden van de paden des rechts, opdat **Ik Mijnen liefhebbers** doe beërven dat bestendig is, en Ik zal hunne schatkameren vervullen.” Gij ziet, mijne vrienden! wie het zijn, dien God dezen zegen geeft, Het zijn dezen, **die Jezus liefhebben**.

En wie hebben Hem lief? Zij, die hunne behoefte **aan** Hem gevoeld hebben, en in wier harten het geloof gewrocht is, om in Zijnen naam te gelooven. „**U** dan, die gelooft, is Hij dierbaar,” Dit geloof, dat door de liefde werkende is, plant **Hij** hen in, als **Hij** doet wandelen op den weg der gerechtigheid, door hen eene schemering te geven van Zijnen **beminnelijken** Persoon en heerlijke gerechtigheid, Dit is het begin van **Gods** Koningrijk in de ziel, de eerste ontdekking van den schat, verborgen in den akker des Noords. En deze schat, verrijkt het hart, door het te verarmen en schrijft aan alle andere dingen armoede toe, Dan is de ziel gewillig gemaakt te volgen, waar Hij henen leidt, zelfs in de paden des rechts, opdat de schatkameren zouden vervuld worden. Wat zijn weinige muntstukken? Ach! zij zijn zoo spoedig verteerd en uitgegeven. Maar toch, zij **leeren** ons, wat goud is, en maken het hart **begeerig naar** meer. Zelfs de **Paden** des rechts worden, zoo niet **welkom**, dan ten minste **draagzaam**, als er schatten in **gevonden** worden. Op vele tijden zouden wij verheugd en met blijdschap vervuld

wezen, als onze schatkameren vervuld waren, maar **wij** zoeken die vervulling niet in **Gods** weg. **Hij** zegt: — en kunnen Zijne woorden veranderd worden — dat wij door **Hem** op den weg der gerechtigheid moeten geleid worden; **Hij** zelf moet ons doen wandelen in het midden **van de** paden des rechts, en dan zal **Hij** ons bij tijden doen „**beërven** dat bestendig is,” en wij zullen gewaar worden, welk **eene** bestendigheid er in Zijne liefde is, en **Hij** zal onze harten vervullen met de schatten der wijsheid en der kennis, der liefde en des krachta, welke naar **des** Vaders welbehagen **in Hem** wonen, opdat wij, uit **Zijne** volheid, **genade** voor genade zouden ontvangen,

AMEN.

ZIONS LIJDEN EN DE HAAR TOEGEZEGDE BELOFTE.

LEERREDE OVER JES. 54 : 11, 12. 1) **GIJ** VERDRUKTE, DOOR ONWEDER VOORTGEDREVENE, **ONGETROOSTE!** ZIE, **IK** ZAL UWE **STEENEN** GANSCH SIERLIJK LEGGEN, **EN IK** ZAL U OP SAFFIEREN GRONDVESTEN.

EN UWE GLASVENSTEREN ZAL **IK** VAN AGAATSTEENEN MAKEN, **EN** UWE POORTEN VAN **ROBIJNSTEENEN**, EN UWE GANSCH LANDPALEN VAN **AAN-GENAME** STEENEN.

De beloften in het Woord der waarheid zijn onuitsprekelijk groot en dierbaar. Hoor slechts de eigene getuigenis **Gods** aangaande dezelve : „Door welke ons de grootste en dierbaarste beloften geschonken zijn.” (2 Petri 1 : 4.) — Maar voor wie zijn deze beloften **zoo** groot en **zoo** dierbaar ? — Voor de kerk **Gods**. Maar zouden zij der kerke **Gods** ten allen tijde en in alle omstandigheden wel onuitsprekelijk groot en dierbaar zijn ? Geenszins, slechts op bijzondere tijden en onder bijzondere omstandigheden. Met andere woorden : voor **zoo** ver als **Gods** kerk zich in die omstandigheden, waarin de beloften haar voegen, geplaatst ziet, voor **zo** ver zijn zij haar óf groot Of dierbaar. En wat nu waarheid is betrekkelijk de kerk in het algemeen, is **alzo** ook waarheid ten opzichte van ieder geloovige in het bijzonder. Hoe groot en dierbaar ook de beloften op zich **zelve** zijn, zij zijn evenwel niets, volstrekt niets voor ons, tenzij wij ‘in die omstandigheden gebracht zijn, waarin die beloften te stade komen. Maar zou er verder niets meer noodzakelijk wezen ? — Ja, gewisselijk ! Ik kan immers in zekere omstandigheden zijn, waarbij deze of **geene** belofte mij juist zou voegen, en nochtans **zoo** uiterst onmachtig, om er sterkte uit af te leiden of er vertroosting uit te trekken, alsof er **geene** belofte te vinden ware. En wat is er dan verder noodzakelijk ? — De toepassing dier belofte aan mijne ziel. Beschouwen wij derhalve de beloften in het algemeen, dan kunnen en mogen wij zeggen, dat zij op zich **zelve** onuitsprekelijk groot en dierbaar zijn ; maar evenwel zijn zij dat in waarheid, voor **zoo** ver als de gezegende Geest haar met licht, leven en kracht aan het hart toepast.

In de woorden, die voor ons liggen, hebben wij, als het ware, een **gansche** schakel van hoogst dierbare beloften, en in **betrek-**

1) Gedeelelijk naar de Engelsche overzetting. Vert. Philpot. Derde Zestal.

king tot deze beloften, vinden wij de kerk van God in lijdende omstandigheden geplaatst. De Heere spreekt hier Zijn lijdend Zion aan: „Gij verdrukte, door onweder voortgedrevene, ongetrooste ! zie, Ik zal uwe ateenen ganech sierlijk leggen, en Ik zal u op saffieren grondvesten,” enz.

In de beschouwing dezer woorden, zullen wij, onder Gods zegen,

1. een weinig pogen te zeggen van *den staat, het karakter en den aard van de lijdende kerk van God*, gelijk die door de pen des Geestes is afgeteekend, om

II. de *beloften* te overwegen, die haar in dezen staat des lijdens worden toegezegd.

1.

De Heere beschrijft den toestand en aard van het lijden der kerk, als Hij haar zoo teederlijk noemt : „*verdrukte, door onweder voortgedrevene, ongetrooste !*” Elk dezer uitdrukkingen is van hemelsche beteekenis zwanger, en eischt derhalve een afzonderlijk onderzoek.

1. „*Gij verdrukte !*” Verdrukking is een van de **merkteekenen**, waarmede God Zijn volk bestempelt. Wij kunnen haar! het bijzonder merk: *der schapen* noemen. „Ik zal in het midden van u doen overblijven een *ellendig*¹⁾ en *arm* volk, die zullen op den naam des **Heeren** betrouwen.” (Zeph. 3 : 12.) Tenzij wij dus, door Gods hand, met dit schapenmerk **geteekend zijn**, hebben wij voor het tegenwoordige niet veel bewijs, van tot de kudde van Jezus te behooren. „**Verdrukking!**” Maar hoedanig is de verdrukking van des **Heeren** volk? Zij worden zekerlijk niet allen op dezelfde wijze verdrukt. De verdrukkingen zijn van onderscheidene soort en verschillen gansch zeer in natuur, duurzaamheid en hevigheid ; maar beschouwen wij haar, als uit de hand van God komende, dan worden zij allen gezonden, om een zeker einde in de harten van Zijn volk te bevorderen. Sommige verdrukkingen, bij voorbeeld, zijn *lichamelijk*. Eene slechte gezondheid is **eene** dier pijnlijke roeden, waaronder zoo menigmaal de Vader Zijne liefdegaven vermomd houdt. Velen, zeer velen van het volk des **Heeren** lijden onder deze verdrukking, Hetzij een pijnlijk hoofd, **eene** verstijving des levers of zwakke zenuwen, **eene** benauwde borst, eene walgende maag, of door eene beroerte geraakte ledematen, of pijnigende gewrichten en zoo alles, wat het leven verbitteren kan. Hiervan kan ik bij bevinding spreken; want nu meer dan minder ben ik gekweld geweest met koude, hoest en een zwakke borst, en dat meer dan twintig jaren

1) De Engelsche overzetting heeft „een verdrukt en arm volk.” Vert.

lang; behalve dat ik vele maanden het **prediken heb moeten staken, uit twee andere oorzaken. Doch ken ik het moeilijke der verdrukkingen, ik mag vertrouwen, ook iets van de zegeningen, aan haar verbonden, te weten; want de grootste en klaarste openbaring, die ik immer van den** Heere Jezus Christus aan mijne **ziel genoot, was,** toen ik op het bed der verdrukking **lag** uitgestrekt, hetwelk ik in drie weken niet **verlaten** heb. Derhalve ken ik het verdriet der verdrukking door **pijnlijke** bevinding, en hare zaligheden, door genoegelij ke bevinding ; **want** menigwerf, schoon verre na niet altijd, als het lichaam het meest gekweld wordt, geniet de ziel de grootste gunstbewijzen.

Anderen van des **Heeren** volk, die van lichamelijke verdrukkingen bevrijd blijven, hebben weer met andere te kampen, bij voorbeeld, met **familie-kwellingen**. Hoe vele rukwinden en hooggaande baren zetten zich niet van deze zijde op! Hoe menigmaal treedt de dood in dit of dat geslacht, en neemt afgod **na** afgod weg! De jonge spruiten sterven, vóór dat **zij** tot den bloei komen, of tot den vollen wasdom geraken. Of **zoo** de kinderen opgroeien, ach! het is slechts om nieuwe bronnen **van** angst en kwelling te openen, en het hart door dieper wonden te verscheuren !

Nog anderen van des Heerea volk lijden verdrukkingen, in de **omstandigheden**. Deze is eene zeer heerscheade kwelling onder het volk van **God**, want Hij heeft de armen dezer wereld uitverkoren, om rijk te zijn in het geloof. Doch laat mij niet langer bij deze lichamelijke verdrukkingen, die de kerk van God met de **gansche** wereld in het algemeen heeft te verdragen, vertoeven. Wanneer de Heere zegt : „*Gij oerdruchte,*” dan **schijnt** hij in het bijzonder te bedoelen **dië geestelijke** verdrukkingen, welke het bijzonder deel van **Zion** zijn. En inderdaad, zouden er eenige verdrukkingen te vergelijken zijn met geestelijke kwellingen? Schuld der consciëntie, **beangstheid** der ziel, **vreeze** des doods, een bekommerd gemoed, foltering des **geestes**, de verberging van **Gods** aangezicht, twijfelingen, vrees, zwaarmoedige bekommering, des satans vurige pijlen, Godslasterlijke **inwerpingen**, ongeloovige bedenkingen — ziet daar u iets genoemd, van het mengsel, waarmede Zions beker gevuld is! En waarlijk, wat lichamenlijk lijden, wat familie-kruis, welke armoedigheid of tijdelijke verliezen en bezwaren zijn met dezen te vergelijken? Al het volk des **Heeren** heeft, elk naar **zijne** mate, uit dezen kelk te drinken; want toen de twee zonen van **Zebedeüs, Jacobus en Johannes, Jezus baden, dat zij, de een** aan Zijne rechter- en **de andere** aan Zijne linkerhand mochten zitten, in Zijne heerlijkheid, vroeg Jezus hun: of zij Zijnen beker konden drinken en **gedoopt worden met den doop**, waarmede Hij zoude gedoopt worden ? „*Zij* zeiden tot **Hem** :

„Wij kunnen.” En Jezus zeide tot hen: „Den drinkbeker, dien Ik drink, zult gij wel drinken en met den doop gedoopt worden, waarmede Ik gedoopt worde.” En wat Hij tot hen zeide, sprak Hij tot ons allen; want voor zo0 ver alleen, als wij met Hem lijden, zullen wij ook met Hem verheerlijkt worden.

2. Doch om niet te lang bij dit eerste gedeelte van ons onderwerp te verwijlen, willen wij voortgaan tot een tweede merkteeken, waarmede God Zijne gemeente bestempelt: — „gij . . . door onweder voor *tgedrevene!*” De Heere vergelijkt Zijne lijdende kerk bij een schip in zee, dat, van alles ontbloot, door tegenwind uit zijnen koers verslagen wordt, gelijk het Paulus in de Adriatische zee ging, en twijfelende, of zij wel ooit de haven zullen bereiken, gelijk de Lofzang zegt:

„Een half verbrijzeld wrak, door onweêr voortgedreven.” Welk eene schilderij van eene, door storm ‘geteisterde ziel! De zon en sterren bewolkt, het **compas** verloren, de kaart onbruikbaar, de loodsman overboord, eene ontzaggelijke branding voor zich! Velen, ja eene groote menigte van des Heeren volk worden zoo door onweder voortgeslingerd: sommigen door een onweder van **twijfelingen** en vrees; anderen door den storm van lusten en verdorvenheden; deze door een onweder van opstand en gisting; genen door **eenen** storm van schuld en moedeloosheid, en nog anderen door zwaarmoedige voorboden en ijselijke bevattingen. Zoo zijn zij van hunnen koers afgedreven, hunne zon en sterren verdonkerd, geen klaar bewijs, noch heldere openbaringen worden er gevonden; van boven is er duisternis en beneden eeae woedende zee; de stuurlieden en loodsen zijn overboord, en geen haven in het gezicht.

„k Bemin den Heer, maar ach! maar ach hoe ver
Zijn mijn gedachten van Hem afgeweken;
‘t **Verraad’lijk** hart zwerft wijd af uit **zijn** streken,
En zoekt wel duizend minnaars heind’ en ver,

„Wanneer mijn ziel naar God den Heere brandt;
En ‘k treed de plaats van Zijne woning binnen;
Ach! ‘k vind ook daar een heir dat rooft mijn zinnen,
En mij van Hem verdrijft tot mijne schand’.

„Zoek ik ‘t genot van Hem in d’ eenzaamheid;
Door mijne ziel geheel naar Hem te wenden;
Ach! ‘k vind ook dáár zoo vele — groote benden;
Maar liefde nam bij d’ ingang zijn afscheid.

„**Onnutte** zorg, of beuzelingen snood,
Weet zich den weg tot mijn gemoed te banen ;
Zoo dat 'k verbaasd, met smart en heete tranen,
Het leger zie dat mij van Jezus stoot.

„**Genade, ô zoo** groot ! komt zachtkens **neêr**,
Ai, zet mij toch gevangen in uw boeien !
Ontferm' der ziel ! die dorst naar Uw bemoeien,
Uw kracht zij mijner ziele gansch beheer !”

3. Maar de Heere voegt er een ander woord bij, dat het geheel schijnt te voltooien, en het merk eens **schaaps** met stouter hand en **breeder teeken** op de vacht zet : „*Gij . . . ongetroost te,*” — dat is, ongetroost door en onbekwaam om van menschen vertroost te worden. Dit beschouw ik als een alles afdoend kenteeken **van** het werk der genade in de **ziel** te zijn. Wanneer iemand **zoo** in zijn gemoed ter neder geworpen is, **zoo** bekommerd in **zijne conscientie** en **zoo** belast in zijn geest, dat hem niemand kan vertroosten, dat blijkt **op** eens de voetstappen des **Geestes** te zijn. Op dezen grond worden **geene** geveinsden gevonden. Valsche belijders verkrijgen **zoo** licht eênigen troost ; **zij** stelen, wat God niet geeft, en **eigenen** zich toe, wat God hun niet toepast. Het bijzondere **merk** van **Zion** is „**ongetroost**” te zijn --dat hare wonden te diep zijn voor **menschelĳke** balsem, hare krankheid te groot voor de medicijnen van het schepsel. Al de evangelische **leer**-redenen van de gansche wereld, al de evangeliedienaars, neen, al de noodigingen, de beloften en verklaringen van het evangelie zelve, buiten eene Goddelĳke ontdekking, kunnen haar **geenen** troost verschaffen. **Hare** vertroosting heeft God Zelf in Zijne handen gehouden, alleen van Zijne **lippen** kan er van **bemoeiding tot** hare ziel gesproken **worden**.

Doch mijne bedoeling is niet, dat al het volk des **Heeren** op even gelĳke wijze „verdrukten, door onweder voortgedrevenen, ongetroosten” **zijn**. Eeniger mate moeten zij dat zijn, of zij **zijn** buiten het bereik van Zijne beloften. Nog minder is mijne bedoeling, dat zij, wanneer zij door deze bevinding gaan, hieruit **eenig** bewijs hun ten goede kunnen trekken, want konden zij dat doen, **zij** zouden getroost, goedsmoeds zijn ; de zon en de sterren zouden hun zichtbaar zijn, hunnen bestemden koers **en** haven zouden zij klaar voor **oogen** hebben, Maar dit is hun bijzonder en ten allen tijde aanwezig merkteeken, dat zij **geeneu** troost kunnen aannemen, tenzij het God behaagt dien tot hunne harten te spreken. Daarom snijdt niet u **zelve**n als een arm, verloren en Goddeloos schepsel af, omdat gij **zoo** bezwaarlijk vertroosting bekomt, omdat gij wordt voortgeslingerd met **eene**

zee van twijfelingen en vrees, verzoeking en verdorvenheden, door de wateren der begeerlijkheid en de baren der zonde. Zeg niet tot u **zelven** : „**Ik** ben dezen avond hier biddende en kermende heengegaan, dat ik toch eenigen troost mocht ontvangen, maar ach ! waar vind ik dien ? Waartoe zou ik nog hopen ? !” Dat is **eene** gevolgtrekking des satans, en niet uit God. Zijn merk is : „**ongetrooste**” - - een merk **dat Hij** op **Zijne schapen** **en vooral** op **Zijne lammeren** gestempeld heeft.

11.

Doch laat ons voortgaan om den gezegenden schakel van Evangelische beloften, die de **Heere** **Zijner** lijdende kerk toezegt, te beschouwen ; en waarlijk, **zij** zijn hoogst dierbaar. „**Zie**” zegt Hij, als of Hij hare bijzondere opmerkzaamheid wilde uitlokken tot het werk, **dat Hij voor** had te volbrengen, — „**Zie, ik zal uwe steenen gansch sierlijk leggen.**” De **Heere** schijnt hier te nemen het zinnebeeld van een gebouw, of liever **van eenen** tempel, want Zijn volk wordt **bij eenen** tempel vergeleken : „**Weet** gij niet, - dat ulieder lichaam een tempel is van den Heiligen Geest ?” En Zijn gezegend werk aan hunne zielen vergelijkt Hij met het werk van **eenen** bouwmeester of **eenen** bouwer, die steen op steen voegt „**tot** Hij den hoofdsteen voortbrengt, met toeroepingen : genade, genade zij denzelven !”

1. De eerste belofte, die met dit gebouw van genade in betrekking staat, is : „**Ik zal uwe steenen gansch sierlijk leggen.**” Dit schijnt **eene** algemeene beschrijving van het werk **Gods** in de oprichting van het geestelijk **gebouw**, vóór **dat Hij** het meer in bijzonderheden omschrijft ; het andere gedeelte van den tekst komt mij voor eene vollediger uitlegging te zijn, van wat gezegd is in de belofte : „**Ik zal uwe steenen gansch sierlijk leggen.**” „**Ik Zelf** zal u bouwen,” zegt Hij elders. En wederom : „**Ik** zal u weder bouwen en gij zult gebouwd worden, o jonkvrouw **Israëls!**” En al de stoffen (materialen), hetzij **tot** het fundament of het gebouw, zullen even duurzaam en schoon wezen.

Maar wat **hebben wij** in het bijzonder door die „**steenen**” te verstaan, die de **Heere** belooft „**gansch sierlijk** te zullen leggen.” Mij dunkt, dat wij hier aan de gezegende waarheden van het Evangelie hebben te denken. Deze worden door de hand van God in de ziel gelegd. Even gelijk de metselaar **eenen** steen neemt en dien aan het gebouw legt, en **zoo** den **eenen** na den anderen tot het gebouw voegt, waarbij het gebouw zelf ten eenenmale gansch lijdelijk in de zaak is, **zoo** is ook de ziel in het werk der genade geheel lijdelijk : — **God** de Heilige Geest neemt dierbare waarheden uit de Heilige Schrift, en legt ze met Zijne eigene hand in **het hart**. Dit is in waarheid de **eenige** weg, waar langs **Zion, ver-**

drukt, door onweder voortgedreven, ongetroost als **het** is, het Woord **van** God ontvangen kan. Hare verdrukkingen en **slingeringen** hebben dat **Op eenige** andere wijze **onmogelijk** gemaakt. Nog zal iemand in **eenen** anderen weg naar **behooren** in de waarheid gelegd worden. Het is mij niet mogelijk tot het Woord van God, als **eenen** regelmatigen hoop van bouwstoffen te **gaan**, en daar dezen of **genen** steen uit te kiezen, en deze of gene waarheid in mijne eigene consciëntie te leggen, om **zoo** mijne ziel tot **eenen** tempel **Gods** te stichten. Hij alleen is het, Die begint, voortgaat en voleindigt. „**De** handen van Zerubbabel hebben dit huis gegrondvest, zijne handen zullen het ook voleinden.” (**Zach.** 4 : 9.)

Nu, als het Jehova den Heiligen Geest behaagt, **eene** gezegende waarheid in de ziel te leggen, het zal „**een** gansch sierlijke steen” zijn. Hoe sierlijk en schoon ook ieder Woord van God op zich **zelven** zij, het wordt alleen als zoodanig bevonden, als het door Zijne eigene Goddelijke hand in de ziel ingelegd wordt. Dit brengt hare sierlijkheid **aan** het licht. Hoe **menigmaal** lezen wij het Woord van **God**, zonder er de minste schoonheid in te ontdekken. Maar laat dat **gedeelte** slechts met zoetheid en kracht der ziel toegepast worden, o ! dan wordt er onmiddellijk schoonheid, onuitsprekelijke schoonheid in gezien en bevonden. Eet wordt in eens „**een** gansch sierlijke steen.” **Eene** volle en vrije zaligheid ; de vergevende liefde van God ; het dierbare bloed des Lams ; rechtvaardigmaking, door Christus toegerekende gerechtigheid ; wijn en melk, zonder geld en zonder prijs ; **eene** overvloeiende genade ; eeuwige barmhartigheid ; een eindeloos heerlijk **leven** — ziedaar, **eenigen** van de dierbare **steen**en, die God de Heilige Geest, met Zijne eigene hand in de consciëntie legt.

Maar de woorden: „**Ik** zal uwe **steen**en gansch sierlijk *Zeggen*,” schijnen ook eenigszins te wijzen, zoowel naar de **steenkalk**, waarin de **steen**en gelegd worden, als naar de **steen**en zelve. En wat is deze **steenkalk** (cement)? Zou zij geen **BLOED** en **LIEFDE** zijn? Zien deze **gansch** sierlijke **steen**en er niet luisterrijk en **schoon** uit — **zijn** zij niet goed gelegd als zij **daar**mede met elkanderen verbonden zijn? Ook is die steenkalk niet minder schoon dan de **steen**en ; zij moet ook even duurzaam als de **steen**en zijn en met **geen** minderen luister en helderheid dan deze flikkeren en schijnen. Dus is het gebouw zoowel goed als schoon te zamen gevoegd, zoowel hecht in sterkte, als het glansrijk in heerlijkheid is.

2. Maar de **Heere** beschrijft meer in het bijzonder Zijn werk, tot de onderscheidene en kleine **deelen**. Hij spreekt **van** **Zion's** „**grondvesten**,” hare „**glasvensteren**,” hare „poorten” en hare „**landpalen**,” en zegt ons, hoe onderscheiden die allen van gestalte en maaksel zijn. Laat ons met het eerste beginnen:

en daarin beschrijft Hij de stof en de ligging harer *grondvesten* ten. „Ik zal u op saffieren grondvesten.” Voor en aleer wij vast in de dingen Gods kunnen staan, moeten wij een goed fundament hebben, iets stevigs en vast voor ons geloof, onze hoop, onze liefde ; voor alles, wat wij hebben, om er op te steunen. Wij lezen van eenen dwazen bouwheer, die zijn huis op eenen zandgrond bouwde, en ook van eenen wijzen, die het op eenen rotssteen vestigde. En wat wij nu behoeven is een stevig fundament, om er ons, als een eeuwig al, op te vertrouwen en op te verlaten. Dit belooft God voor Zijn verdrukt Zion te zullen doen : „Ik zal u op saffieren grondvesten.” Maar wat en hoedanig is een *saffier*? Hebt gij er mogelijk eenen gezien? Zoo niet? dan zal ik er u in ‘t kort van mededeelen, dat het een kostbare steen is, waarvan aan te merken valt zijne bijzondere, zuivere en schoone kleur, welke hemelsch blauw is. Ik wil niet zeggen, dat het zinnebeeld het juiste is, maar toch kon hij, om zijnen natuur en kleur, gevoegelijk eene *bijzondere gave des Hemels* verbeelden. „Het geschenk is in de oogen zijner heeren een aangenaam gesteente.” (Spreuk. 17 :8.) Elke getuigenis, die God aan de ziel geeft, elke belofte, die Hij in het hart brengt, iedere openbaring der barmhartigheid, bezoek Zijner liefde en toepassing der waarheid kunnen wij, in eenen geestelijken zin, eenen saffier noemen, want het is in waarheid een aangename, kostelijke steen, glinsterende met het Hemelsch blauw. Als God dus eenen saffier in de ziel legt, verschaft hij den geloove een vast fundament. Als Hij tot Abraham zeide : „Ik ben u een Schild, uw Loon zeer groot;” en tot Jozua : „Ik zal u niet begeven, noch Ik zal u niet verlaten;” en tot Jeremia : „vrees niet ;” toen was het, dat Hij eenen saffier in hun harte legde. Welk eene barmhartigheid is het voor u, als uw geloof zulk eenen saffier tot grondslag heeft, wanneer uw vertrouwen niet alleen op de bloote letter van Gods Woord, op de uitwendige waarheid der Heilige Schrift berust, maar op de getuigenis, die God in uwe ziel gelegd heeft. Is daar eene openbaring van Christus, de toepassing eener belofte, een bezoek Zijner barmhartigheid, eenig teeken Zijner liefde, eenig bewijs van aandeel te hebben aan het dierbaar bloed des Lams — o ! dat is een grondslag, een veilig en vast fundament, om er zich op te verlaten. Als zij daar door de hand van God zijn nedergelegd, dan kunnen zij niet dan sterk en stevig zijn; als het saffieren zijn, zij moeten onverdelgbaar wezen. Het is waarheid, deze saffieren kunnen allen onder het stof van vleeschelijkheid en wereldschgezindheid bedolven liggen; de drek en vuilheid, de modder en het slijk van onze gevallene natuur moge stroom naar stroom over haar henen gedreven hebben : — maar zouden zij daardoor eenig beletsel bekomen? Is hunne natuur voor veran-

dering, hare waarde voor vermindering, hare kleur voor bezoe-
deling, hare glans voor verwelking en verdonkering vatbaar ?
 Iemand, wie ik zeer goed ken, ja zelfs in mijne maagschap is,
verloor op zekeren tijd **eenen** diamanten ring, in een **aardbe-
 ziënbed** van **eenen** tuin, die een geheel jaar zoek bleef, De
 herfst bedekte hem met bladen en de winter met sneeuw ; de
 regen viel op hem en de aarde spreidde zich over hem uit ;
hij werd door de dauw nat gemaakt en door de vorst **aan de
 aarde** verbonden ; maar verhinderde daardoor **zijnen** luister ?
 — Geenszins, al ware hij in het vuilste riool **van** Londen **ge-
 vallen**, zijne **schoonheid** en waarde **zou** er niet door **vermin-
 dert zijn**. Toen mijne vriendin hare **diamanten** ring wedervond,
 bleek hij even helder als altijd te zijn. **Alzoo** ook, wanneer de
 Heilige Geest een saffier in uwe ziel vestigde, kan al het stof
 en slijk van het vleeschelijk gemoed, neen, al het vuil der
 zonden, — dat toch veel erger is dan dat van het vuilste
 riool in Londen, — er vrij over heen rollen, maar hij is echter
 niet te verdelgen. Het is waar, zij kunnen hem onzichtbaar
 maken, zijne vestiging verdonkeren en een wijle **tijds** zijn aan-
 zien benevelen ; maar de aanraking van de hand des polijsters
herstelt al zijne schoonheid en luister. De genade in de ziel
 heeft evenmin gemeenschap met de zonden,-als een diamant
 met **eenen** **mesthoop**. De openbaringen van Christus aan de
 ziel en de toepassing van **Gods** **waarheid** aan het harte zijn
 „saffieren,” in hunne -natuur onverdelgbaar, in hare schoonheid
 onverderfelijk. **Ziet** wel toe, mijne **vrienden!** of gij zulk **eenen**
 saffier in **uwe** ziel hebt, Dat is het fundament ; en bezit **gij**
 dat ? dan kunt **gij** er gerust op voortbouwen. Maar wacht u **voor**
eenig namaaksel. **Daar zijn eene** menigte Joden, die valsche dia-
 manten voor echte, en blauw glas voor saffieren uitventen. On-
 derzoek uwe **Hemelsche** getuigenis nauwkeurig, en zie of het
 een echte, een wezenlijke saffier is, juist van gewicht, zuiver
 van kleur, helder van verve en onverderfelijk van natuur, zon-
 der breuk of scheur, en vooral, of zij door de hand van God
 is daargesteld : „*Ik zal u op saffieren grondvesten.*”

3. De Heere zegt verder : „*En uwe glasvensteren zal Ik van
 agaat steenen maken.*” ¹⁾ Waartoe dienen die glasvensteren ?
 Voornamelijk, om er licht en lucht door te ontvangen, en ons
 een gezicht te verschaffen van hetgeen zich buiten vertoont. Ik ben
 in het natuurlijke een groot beminnaar van een fraai uitzicht, en
 door de vensteren van mijne woning heb ik ook een allerliefst

1) Schoon de kristal meer overeenkomst met het glas heeft **dan** de agaat, **dewijl**
 hij een **doorzichtige** steen is, **gelijk** ijs, terwijl de **agaat** een half doorzichtige, en
 vooral wanneer de **natuur** daarin speelt, **eenen** veelkleurigen steen **is, zoo** hebben
wij echter **gemeend** ons hier aan de **Engelsche** overzetting te moeten houden, het-
 geen ook door onze **kantteekenaars** en meer **Bijbeluitleggers** gewettigd, althans
 niet **tegensproken** wordt. Vert.

uifeicht, waarnaar ik dikwijls met vermaak en bewondering mijne **oogen** wend. Onze huizen zouden armoedige, **duistere** verblijven zijn, **als** er **geene vensters** in waren, of wanneer die altijd door de luiken waren **toegesloten**. **Zij** zouden veeleer **naar** gevangenis dan woningen gelijken. **Zoo schijnen** de **glasvensters**, waarvan in den **tekst** gesproken wordt, **geestelijke** uitzichten te **beteekenen**. Want heeft de tempel **geene glasvensters** voor licht en lucht ? Worden **nooit** de luiken weggenomen, om aan **Zion** haar uitzicht te geven? -Ja, **gewisselijk !** **O!** gezegend verschiet, stralen des Hemels, aanschouwingen van Jezus, gezichten op den Drieëenigen God, blikken in de eeuwige vreugde en gelukzaligheid over hef graf !!

Maar de glasvensters zijn van „**agaat** steenen.” In die dagen werd er geen glas tot de vensters gebruikt, ofschoon het tot vele andere einden reeds toen bekend was ; immers werd hef nog onlangs in Ninivé, als ook **in de** grafsteden van Egypte gevonden ; maar **deszelfs** gebruik tot de vensters dagteekent van veel **later** datum. Maar waarom zijn zij van **agaat** ? Ofschoon in allen **zoo** klaar niet als het glas, is het een half doorzichtige steen, dat is, doorschijnend genoeg, om eene **grote** hoeveelheid licht door te laten. Wanneer de **zon** door een venster van **agaat** schijnt, mag zij een gedeelte van haren glans verliezen, echter zal haar licht niet **zoo** veel verdonkeren. De Zon der gerechtigheid schijnt op **Zion**, in haren beneden staat, **niet** in al **Haren** luister. **Zoo** lang Zij in het vleesch zijn, worden Hare stralen veel door de vensters van **agaat** steenen gebroken. Ook hare uitzichten zijn niet zuiver, helder en klaar. Gelijk de Apostel spreekt : „Want wij zien nu door **eenen** spiegel in eene **duistere** rede.” **Wij** kunnen hier niet die klare aanschouwingen hebben, welke de Heiligen in de Hemelsche heerlijkheid genieten, waar **zij** Jezus zien van aangezicht tot aangezicht. **Somtijds** echter genieten wij, naar ik hoop, door het geloof een gezicht van God, van Christus, van de Hemelsche heerlijkheid ; doch deze beschouwingen zijn maar **half-doorschijnend**, gestreep en verdonkerd, als door een venster van **agaat** steenen, niet **zoo** helder en klaar als door het zuivere glas. Maar gelijk Daniël opene vensters tegen Jeruzalem had, opdat hij door het geloof **mocht** aanschouwen datgene, wat hij met zijne **oogen** niet zien kon, **zoo** hebben wij ons naar het **Hemelsch** Jeruzalem te wenden, opdat wij daar Hem door het geloof mogen aanschouwen, die buiten dat onzichtbaar is. Hoe armoedig, hoe dof, ja hoe rampzalig zou het zijn in een huis zonder vensters te wonen: — geen gezicht van God, **geene** aanschouwing van **Jezus**, **noch eenen** straal van Zijne Hemelsche heerlijkheid te genieten !! **In eene** gevangenis of donker hol te zijn opgesloten, waar ieder venster door luiken is toegesloten, en slechts **zoo** vele **licht-**

gaten gevonden worden, als tot het ademen volstrekt noodzakelijk **zijn**, dat is waarlijk allerrampzaligst. En toch, er zijn velen onder des **Heeren levendgemaakte** kinderen, die **hier zulk een leven** hebben door te worstelen ; en dit is het, dat hen „verdrukten, door onweder voortgedrevenen, ongetroosten” doet **zijn**. Maar aan de **zulken** belooft de Heere : „Ik zal uwe **glasvensteren** van **agaatsteen**en maken.” Zij zullen uitzichten hebben. **Het** moge in het eerst schemerende door de traliën zijn, maar de vensteren van **agaatsteen**en zijn tot het stellen gereed ; want „**het** licht is voor **den** rechtvaardigen gezaaid, en vroolijkheid voor de **oprechten** van harte.”

4. Maar de **Heere** spreekt ook van Zion's „**poorten**.” Deze poorten dienen tot in den tempel te gaan, dien Hij sticht tot **Zijne** eigene woning. **Maar van welke** bouwstoffen zijn die poorten ? — Ook **deze** zijn, gelijk de **fondamenten** en **glasvensteren**, van **kostelijke steenen**. „**En uwe poorten van robijns teenen**.” ¹⁾ Niet **dat** ik de Schriftuurlijke zinnebeelden al te **bedektelijk** zoeken wil — en wij moeten ons vooral wachten om niet het vreemde in onze uitleggingen van **Gods** woord te beminnen — **zoo twijfel** ik nochtans niet, of de Geest **Gods** zal deze edelgesteenten Met een bijzonder doel geschreven hebben. De robijn is van **eene roode** kleur. En waarom zou de Heere gewild **hebben**, dat Zions **poorten** van deze bijzondere kleur **zouden** zijn. Kunnen wij **niet**, zonder het beeld al te geheimzinnig te verwringen, het **er** voor houden, dat hier **eene** verborgene **zinspeling** is van het bloed des Lams ? Maar **waartoe** zijn de poorten ? Voornamelijk tot twee einden : ter in- en uitgang. **Kwamen** wij dezen avond hier niet **door** de opening van de deur in deze kerk ? en de deur, **die** ons **eenen** ingang verleende, daardoor wordt ons ook **eenen uitgang** gewezen. **Zion** heeft ook hare poorten, om daardoor **uit- en in te gaan**. Zij heeft hare poorten, om tot God te naderen, om in de tegenwoordigheid des **Allerhoogsten** te treden, de deur der hoop in het dal **Achors**. En Hij, die de deur geopend heeft, of liever, Die haar niet alleen geopend, maar ook gemaakt heeft, is Zelf de DEUR „**Ik** ben de **deur**,” **zeide** Jezus ; en door Zijn van een gereten **vleesch** is de deur geopend, gelijk de Apostel bij Hebreëen 10 : **19**, 20 zegt „**Dewijl wij**, dan, broeders ! vrijmoedigheid hebben, om in te gaan- in het heiligdom door het **bloed** van Jezus, op **eenen** **verschen** en levenden weg, welken Hij ons ingewijd heeft

1) De Engelsche overzetting heeft hier **KARBONKEL-steen**en, waarvan ook onze kantteekenaars en andere Schriftverklaarders gewagen, doch, omdat de karbonkel, even als de robijnsteen van eene roode kleur is, en het hier vooral op de kleur aan komt, konden wij even goed — en dan hebben Zij, die kostelijke erve onzer vaders ! den voorkeur — ons, aan onze Overzetting houden. Vert.